

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 95	10.06.2020
Kaupunginhallitus	§ 114	29.06.2020

Paraisten kaupungin lausunto Suomen merialuesuunnitelma 2030 -luonnoksesta

395/10.02.00/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.06.2020 § 95

Valmistelija Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
Esittelijä Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varsinais-Suomen maakuntaliitto on pyytänyt kaupungin lausuntoa Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattavasta merialuesuunnitelmaluonnoksesta. Suunnitelmaluonnos on laadittu rannikon maakuntien liittojen toimesta kolmessa osassa: 1) Suomenlahti, 2) Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa, 3) Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri.

Merialuesuunnitelman laatiminen perustuu EU:n direktiiviin ja maankäyttö- ja rakennuslakiin. Merialuesuunnitelma laaditaan nyt ensimmäistä kertaa. Rannikon alueet ovat tehneet aktiivista yhteistyötä kolmen vuoden ajan ja suunnitelmaluonnos on laadittu vuorovaikutuksessa Ahvenanmaan (jolla on oma suunnittelulainsäädäntönsä) sekä naapurimaiden kanssa.

Merialuesuunnitelmaluonnos ja keskeinen valmisteluaineisto ovat nähtävillä 18.5.-17.6.2020, kaupunki on saanut lisäaikaa lausunnon antamiseen kesäkuun loppuun asti. Tavoitteena on, että maakuntien liitot hyväksyvät merialuesuunnitelmat syksyn aikana, sillä EU edellyttää merialuesuunnitelmien valmistumista keväällä 2021. Merialuesuunnitelma, joka ei ole oikeusvaikutteinen suunnitelma, tulee nähdä merialueen yhteisenä visiona, jota hyödynnetään jatkossa maakuntakaavoja ja yleiskaavoja laadittaessa. Merialuesuunnitelmassa on useita Paraisia koskevia merkintöjä.

Koko Parainen kuuluu alueeseen, jonka merkintä on ”**Saaristo:** *Merialuesuunnittelussa tunnistetaan merialueiden merkittäviä toiminnallisia saaristokokonaisuuksia, joissa yhdistyvät paikallinen saaristokulttuuri, ympärivuotinen ja vapaa-ajan asuminen, useat merelliset toimialat, monimuotoinen luonto sekä kulttuuriympäristö. Merkinnällä osoitetaan merkittäviä toiminnallisia saaristokokonaisuuksia, joiden rajaamisessa on huomioitu elinvoimaisen saariston muodostumiseen vaikuttavia muuttujia muun muassa asuminen, elinkeinot, palvelut, saavutettavuus, hyvät infrastruktuuriyhteydet sekä kulttuuriympäristöt.*” Lisäksi esitetään suunnitteluperiaate: *”Alueita kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon elinvoimainen saaristokulttuuri, monimuotoinen elinkeinoelämä sekä alueiden ympärivuotinen saavutettavuus. Alueiden infrastruktuuria on tärkeää kehittää alueen elinvoimaa ja ominaispiirteitä tukevaksi.*” Paraisten kaupunki katsoo merkinnän kuvaavan saaristoa hyvin, mutta toteaa, että saariston elinvoimaisuutta eniten edistävä asia eli vakituinen asutus tulisi paremmin ilmi

esitetystä suunnitteluperiaatteesta, jos se muotoiltaisiin seuraavasti (lisäykset lihavoitu):

*"Alueita kehitettäessä on tärkeää **edistää vakituisen asutuksen edellytyksiä, ottaa huomioon elinvoimaisen saaristokulttuurin ylläpitämistä, monimuotoisen elinkeinotoiminnan harjoittamista sekä alueiden ympärivuotista saavutettavuutta. Alueiden infrastruktuuria on tärkeää kehittää alueen elinvoimaa ja ominaispiirteitä tukevaksi.**"*

Merenkulun osalta suunnitelmassa on esitetty Paraisten satama ja kansainväliset meriväylät. Sekä Paraisten pääsaarten pohjois- että eteläpuolelle on osoitettu väylät veneilyn runkoväylään tukeutuvalle matkailu- ja virkistysreitille. Parainen toivoo selkeyden ja vertailtavuuden vuoksi, että myös väylät muun muassa Nauvoon, Korpoströmiin, Galtbyhyn ja Näsbyhyn esitetään kartalla samaa tapaan kuin merenkulkuväylät muilla paikkakunnilla (vrt. esim. Taalintehdas ja Norrlångviken).

Matkailun ja virkistykseen kannalta potentiaalisiksi alueiksi on merkitty Paraisten pääsaaret Saariston rengastien varrella. Selityksenä on esitetty, että saaristo- ja rannikkoalueet ovat vetovoimaisia luonto- ja kulttuurimatkailukohteita ja että matkailun ja virkistykseen lisäksi alue on merkittävä vapaa-ajankalastukselle ja metsästykselle. Paraisten kaupunki haluaa huomauttaa, että ulkosaaristo upeine ainutlaatuisine saariryhmineen on maailman kauneinta saaristoa ja että se tulisi huomioida merialuesuunnitelmassa myöskin matkailun ja virkistykseen kannalta potentiaalisena alueena. Paraisten ulkosaaristo on merialuesuunnitelmassa nyt esitetty lähinnä kulttuuriarvojen alueena Saaristomeren merimaiseman myötä. Samoin kuin Airiston ja Kihdin kohdalla, joiden molempien esitetään kuuluvan myös Saariston rengastien matkailualueeseen, tulisi esiin nostaa ulkosaariston ominaispiirteet, kuten myös Saaristomeren kansallispuiston ja Saaristomeren biosfäärialueen varsinkin matkailulle ja virkistykseen tuoma potentiaali. Noin 25 kilometriä Jurmosta etelään on merialuesuunnitelmassa osoitettu mahdollinen merituulivoima-alue. Voimaloiden koosta, muodosta ja valaistuksesta riippuen niillä voi olla vaikutuksia Paraisten ulkosaariston eteläisten avointen osien maisemaan, mitä on syytä arvioida.

Kunnan eteläosassa on useita alueita, jotka on merkitty alueiksi, joilla on merkittäviä vedenalaisia luontoarvoja, sekä kalankasvatukselle potentiaalisiksi alueiksi. Merialuesuunnitelmaan on merkitty myös kaupallisen kalastuksen kannalta merkittäviä verkkokalastusalueita. Alueet ovat joiltain osin päällekkäisiä muiden alueiden kanssa. Kaikki merkinnät perustuvat erilaisiin taustaselvityksiin. Merialuesuunnitelman yhtenä tavoitteena on sinisen kasvun ja ympäristöystävällisen ruoantuotannon edistäminen. Vielä tulisi arvioida, ovatko nämä joiltain osin päällekkäiset merialuesuunnitelman tavoitteet ristiriidassa keskenään. Kalastus ja kalatalous ovat ylipäänsä perinteinen ja tärkeä osa saariston toiminta- ja toimeentulomahdollisuuksia. Kaupallisen kalastuksen kautta on mahdollista poistaa ravinnesuoloja Saaristomerestä ja paikallisesti jalostettu kala on esimerkki terveellisestä lähiruuasta.

Paraisten kaupunki on monen muun toimijan tavoin huolissaan Saaristomeren tilan heikkenemisestä. Kaupunki toivoo, että merialuesuunnitelmaa laadittaessa

meren tilan parantamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Hyvinvoiva meri on Saaristomeren kaikkien toimintaedellytysten perusta. Tämän vuoksi Parainen suosittelee, että merialuesuunnitelmaan lisätään yleinen määräys Saaristomeren tilan edistämiseksi. Määräys koskisi kaikkea toimintaa Itämerellä ja myös toimenpiteitä koko valuma-alueella. Vaikka merialuesuunnitelma ei ulotu maantieteellisesti manner-Suomeen, tällainen määräys on tarpeellinen ja se voidaan panna edelleen täytäntöön tulevaisuudessa maakuntakaavoissa, joissa merialuesuunnitelma jatkossa toimii tausta-aineistona. Määräys on tärkeä myös sen vuoksi, että tämä Suomen ensimmäinen merialuesuunnitelma tehdään yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa muiden Itämereen rajautuvien maiden kanssa.

Paraisten kaupunki haluaa lopuksi esittää merialuesuunnitelman taustatyöryhmälle kiitoksen laajasta ja hyvin tehdystä työstä sekä erityiskiitoksen merialuesuunnitelman verkkosivuilla olevasta selkeästä ja helppokäyttöisestä kartta-aineistosta.

Oheismateriaali

Lausuntopyyntö
Merialuesuunnitelmaluonnos:
ruotsiksi: <https://www.merialuesuunnittelu.fi/sv/>
suomeksi: <https://www.merialuesuunnittelu.fi/>

Ehdotus

Paraisten kaupunki päättää antaa edellä olevan tekstin Varsinais-Suomen liitolle lausuntonaan Suomen merialuesuunnitelma 2030 -luonnoksesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto lopullisen päätöksen jälkeen

Kaupunginhallitus 29.06.2020 § 114

Varsinais-Suomen liitto (khal: päätös tarkastetaan välittömästi)

Valmistelija Esittelijä

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ehdotus

Paraisten kaupunki päättää antaa edellä olevan tekstin Varsinais-Suomen liitolle lausuntonaan Suomen merialuesuunnitelma 2030 -luonnoksesta.

Päätös tarkastetaan välittömästi.

Päätös

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:
1. "Saariston" suunnitteluperiaatetta koskevaa tekstiä tarkistetaan seuraavasti:

*"Alueita kehitettäessä on tärkeää **edistää vakituisen asutuksen edellytyksiä, ottaa huomioon elinvoimaisen saaristokulttuurin ylläpitämistä, monimuotoisen elinkeinotoiminnan mukaan lukien kalastuksen sekä maa- ja metsätalouden harjoittamista sekä alueiden ympäristöä saavutettavuutta. Alueiden***

infrastruktuuria on tärkeää kehittää alueen elinvoimaa ja ominaispiirteitä tukevaksi."

2. Lausunnon tekstiosioon, joka alkaa: "Kunnan eteläosassa on useita alueita, jotka on merkitty alueiksi, joilla on merkittäviä vedenalaisia luontoarvoja..." tehdään seuraava lisäys:

"Kalastus ja kalatalous ovat ylipäänsä perinteinen ja tärkeä osa saariston toiminta- ja toimeentulomahdollisuuksia, **joka voidaan turvata muun muassa aktiivisella merimetso- ja hyljekantojen sääntelyllä."**

Keskustelun kuluessa Helena Särkijärvi ehdotti, että kaupunginhallitus päättää esittelijän alkuperäisen ehdotuksen mukaisesti. Puheenjohtaja totesi, että Helena Särkijärven ehdotus ei ollut saanut kannatusta, minkä vuoksi se raukeaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Päätös tarkastettiin välittömästi.

Tiedoksianto

Varsinais-Suomen liitto, kaavoituspäällikkö, ympäristönsuojelupäällikkö
